

Dezbateri care s-a desfășurat la Facultatea de Sociologie a Universității din București, în cadrul oferit de Centrul de Geopolitică și Antropologie Vizuală și al Masterului de Studii de Securitate, cu sprijinul Fundației Nationale pentru Românii de Pretutindeni, pe data de 2 martie 2011, a fost prilejuită de recensământul care s-a încheiat pe 28 februarie a.c. în Bulgaria și de modul în care autoritățile de la Sofia au tratat și continuă să trateze problematica românilor din spațiul bulgar.

Întâlnirea a reunit mediul academic cu societatea civilă și cu autoritățile statului român. Astfel, participanți la dezbateri au fost, din partea autorităților – dl. secretar de stat Eugen Tomac, DRP, dl. Eugen Popescu de la Fundația Nationala pentru Românii de Pretutindeni, dl. prof. Emil Țîrcomnicu de la Institutul de Etnografie și Folclor și nu în cele din urmă, prof. Ilie Bădescu, directorul Centrului de Geopolitică și Antropologie Vizuală și al Institutului de Sociologie și respectiv prof. Radu Baltasiu, directorul Centrului European de Studii în Probleme Etnice, coordonatorul Masterului de Studii de Securitate.

În ceea ce privește recensământul din Bulgaria, acesta este un alt exemplu al gradului ridicat de superficialitate în care este înțeles actualul cadru de cooperare dintre cele două state. Vorbitorii au remarcat modul neeuropean în care Bulgaria tratează minoritatea română, în total contrast cu drepturile etnicilor bulgari din România. S-a făcut o paralelă, în acest context, între maniera în care România gestionează problema etnicilor români din afara frontierelor cu mecanismul

eficient prin care Ungaria reușește să aducă în plan european chestiunea minorității maghiare din țara noastră, ca factor de presiune geopolitică.

S-a menționat că Bulgaria se folosește de recensământ ca instrument de politică externă în relația cu România. Negând dreptul la exprimarea identității în statistica recensământului pentru românii de pe teritoriul său, Bulgaria delegitimează, practic, demersurile României pentru sprijinirea identității etnicilor români. Mijloacele prin care se realizează această geopolitică sunt nedemocratice și neeuropene, având în vedere că se operează cu un proces de asimilare agresivă, de bulgarizare forțată în plină modernitate și într-un spațiu UE. De exemplu, una din tehnicile întrebuintate este completarea cu creionul a datelor din recensăminte, metodă practică atât în 2001 cât și în 2011. Iată, la recensământul din 2001, în regiunea Vidin s-au declarat 16 români și 155 de vlahi, la o populație de aproximativ 40.000 de persoane de origine română. Acesta este rezultatul politicii de negare a afirmării identității, conjugată cu politica de asimilare dusă de autoritatea bulgară în acest spațiu, având în vedere că la 1926 recensământul indica un număr de peste 70.000 de români. Se înțelege astfel, cum afirma prof. Baltasiu, că statul bulgar se folosește de un instrument statistic – recensământul – ca factor de presiune geopolitică, Bulgaria făcând politica externă mai întâi în interiorul granițelor sale.

Problema comunității românești de la Sud de Dunăre se conturează în jurul incapacității de regenerare a acesteia, în contextul în care nu au școală și învățământ în limbă maternă, știind să vorbească în limba română, dar neștiind să scrie și să citească. Copii, de exemplu nu mai învață limba română, chiar din refuzul părinților care nu mai văd rostul cunoașterii limbii materne, după cum argumentează prof. Emil Țîrcomnicu. Astfel, înnoirea spațiului simbolic al identității românilor de la Sud de Dunăre se fragmentează cu fiecare generație din cauza măsurilor de uniformizare etnică cu care operează statul bulgar, precum și din lipsa unui suport susținut al autorităților române. În ciuda faptului că problema românilor din afara granițelor este considerată una de întâietate pentru guvernul actual, nu se constată promovarea în Parlament a priorităților legislative legate de aceasta prioritate și nici intensificarea cooperării dintre guvern și alți parteneri ONG.

Dezbateri a subliniat că încă nu există coordonare instituțională între instituțiile românești care sunt implicate în politica românității apropiate, printre motive fiind și Legea românilor de pretutindeni care trebuie amendată, precum și lipsa unei promovări susținute a limbii române chiar prin recenta Lege a Educației. În același timp, reprezentantul guvernului recunoaște importanța implicării și sprijinirii inițiativelor academice, a cercetării științifice despre și cu românii de pretutindeni, importanța angrenării și pregătirii a cât mai multor absolvenți români din afara granițelor în studiile avansate pe domenii de interes pentru statul român și pentru românii de pretutindeni.

Nu în cele din urmă, a fost lansată, la inițiativa prof. Bădescu, și o propunere privind constituirea unui for consultativ și metodologic sub egida Secretariatului și a comunității universitare în promovarea unor soluții adecvate pentru punerea în practică a programelor destinate românilor din afara granițelor și atragerea a cât mai multor energii și inițiative din interiorul țării.